

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางสำหรับคนทุกชาติ ทุกภาษาทั่วโลก เป็นภาษาสากลสำหรับใช้ติดต่อสื่อสารในระหว่งนานาชาติ ภาษาอังกฤษเป็นสื่อช่วยให้ เข้าถึงวิทยาการใหม่ ๆ รอบตัว ทำให้ทราบถึงความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในโลก และยังเป็นสื่อวัฒนธรรมอัน เป็นทางนำให้เกิดความ เข้าใจกับนานาชาติ ดังนั้นการ เรียนรู้ภาษาแม่ภาษาเดียวย่อม เป็นการไม่เพียงพอ ดังที่ บรูคส์ (Brooks 1960: 7) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้แค่เพียงภาษาประจำชาติ ภาษาเดียวย่อมไม่ เป็นการ เพียงพอ หากเราอยากท่องเที่ยวหรือเรียนรู้ เรื่องราวของดินแดนต่าง ๆ ตลอดจนการติดต่อสื่อสารกับชนชาติอื่น

ภาษาอังกฤษมีความสำคัญและมีบทบาทต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย ทั้งในด้านการศึกษา สังคม การค้า เศรษฐกิจ การเมือง การท่องเที่ยว ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม และ เทคโนโลยี ในปัจจุบันคนไทยใช้สินค้าที่มาจากต่างประเทศมากมายหลายอย่าง คนต่างชาติเดินทางเข้ามาในประเทศไทยมีหนึ่ง ๆ รวมแล้วหลายแสนคน และคนไทย เองก็เดินทางไปต่างประเทศไม่น้อย เพื่อทำการติดต่อทางด้านธุรกิจนานาชาติ ไปรับการอบรมหรือไปทัศนศึกษากิจการต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วนั้นจะมีการใช้ภาษาอังกฤษ เกี่ยวข้องอยู่เสมอ เช่น ในการใช้สินค้าที่มาจากต่างประเทศโดยตรง บ้ายสลาภจะเป็นภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ก็มีรายการวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ ล้วนแต่มีภาษาอังกฤษปะปนอยู่ ทั้งนี้เพราะอิทธิพลของภาษาอังกฤษที่เข้ามาพร้อมกับวัฒนธรรม ความรู้และสินค้าต่าง ๆ นั้นเอง (สุไร พงษ์ทองเจริญ 2526: 1)

จากประโยชน์และความสำคัญของภาษาอังกฤษ จึงจำเป็นต้องจัดให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย โดยกำหนดให้เด็กไทยตั้งแต่ระดับประถมศึกษาตอนปลายขึ้นไปเรียนภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับสามัญ ของหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนปลาย ตามแผนศึกษาชาติพุทธศักราช 2503 และได้ระบุวัตถุประสงค์สำคัญไว้หลายข้อ ซึ่งพอจะสรุปได้ว่า เพื่อต้องการให้เด็กรู้จักใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือสื่อความหมาย โดยให้มีทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียน

พอควรแก่ชั้นและให้มีความสนใจในการศึกษา หากความรู้ภาษาอังกฤษเพิ่มเติมอยู่เสมอ (วิโรจน์ พรหมนิเทศ 2526: 3) รวมเวลาที่นักเรียนใช้เวลาเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จนกระทั่งถึงระดับอุดมศึกษานับว่าใช้เวลาเรียนมากกว่า 10 ปี แต่ปรากฏว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักเรียนไม่ได้ผลเท่าที่ควร ซึ่งตรงกับข้อสังเกตของ พรหมนิเทศ (2520: 4) ที่ว่า นักเรียนไทยทุกคนใช้เวลาเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จนกระทั่งจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นตามหลักสูตร พุทธศักราช 2503 ถึงคนละ 6 ปี ผลที่ได้รับคือนักเรียนไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ นั่นคือผลที่ได้ออกมาไม่คุ้มกับเวลาและทุนที่ลงไป ทั้งนี้เนื่องจากมีปัญหาและอุปสรรคหลายด้าน เช่น ด้านหลักสูตร ตำราเรียน อุปกรณ์การสอน วัสดุ และนักเรียนเอง จากการพิจารณาของนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษาต่างประเทศ อาทิเช่น กานดา ณ ถลาง และสุไร พงษ์ทองเจริญ (พิมพ์ นาคสุข 2521: 3) เห็นว่าหลักสูตรเก่า พ.ศ. 2503 ไม่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันจึงทำให้นักวิชาการและบุคคลหลายฝ่ายลงความเห็นว่าจะมีการปรับปรุงแก้ไขนโยบายเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษเสียใหม่

ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงมีดำริที่จะยกเลิกการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา และได้กำหนดให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกในระดับมัธยมศึกษาแทน แต่เมื่อประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 แล้วไม่ได้กำหนดให้สอนวิชาภาษาอังกฤษ จึงก่อให้เกิดปัญหาต่อต้านจากบรรดาสื่อมวลชน และผู้ปกครองนักเรียนเป็นอย่างมาก (สุไร พงษ์ทองเจริญ 2525: 25-30) ในที่สุดกระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีคำสั่งที่ วก.520/2523 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2523 ให้เพิ่มเนื้อหาและเวลาเรียนกลุ่มประสบการณ์พิเศษในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อีกสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง โดยเริ่มการสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2525 เป็นต้นไป (รวงทอง ดำรงสุกิจ 2525: 3) ซึ่งกลุ่มประสบการณ์พิเศษนี้ประกอบด้วยวิชาภาษาอังกฤษ และวิชางานเลือกที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตให้โรงเรียนเลือกสอนอย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามสภาพความเหมาะสมของท้องถิ่น

เมื่อกำหนดให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น โดยจัดให้เป็นวิชาเลือกอยู่ในกลุ่มประสบการณ์พิเศษดังกล่าวแล้ว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ตั้งคณะกรรมการร่างหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นหลักสูตรเบ็ดเสร็จที่จบในตัวเองขึ้นแทนหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษฉบับพุทธศักราช 2503 หลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา พุทธศักราช

2521 นี้มีจุดประสงค์ที่สำคัญคือ เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐาน เกี่ยวกับภาษาอังกฤษ เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ทางภาษา เพื่อเป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมทั้งในและนอกระบบโรงเรียน และเพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ (สวัสดี สุวรรณอักษร 2529: 11) พร้อมกันนี้คณะกรรมการยังได้เขียนหนังสือชุดหนึ่งคือ English Is Fun. มีจำนวน 4 เล่ม คือ Book I-IV. รูปแบบของบทเรียนเริ่มด้วยบทสนทนาเป็นการฝึกการฟังและพูด เพื่อใช้คำศัพท์ใหม่ในบทเรียน หลังจากนั้นจึงเป็นบทเรียนเพื่อฝึกทักษะการอ่านและเขียนในกิจกรรมภาษาแบบต่าง ๆ อาศัยฝึกโดยการให้นักเรียนใช้ภาษาอังกฤษในการสนทนาบ้างหรือเขียนสื่อสารระหว่างกันได้ (สุไร พงษ์ทอง เจริญ 2526: 53) เนื้อหาสาระในบทเรียนจะเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน กล่าวคือผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ที่ได้จากโรงเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน หรือนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ ด้วยเหตุนี้บทเรียนจึงมิได้ยึดแต่เนื้อหาไวยากรณ์ เรียกว่าการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (communicative approach.) จุดมุ่งหมายในการสอนแบบนี้คือความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ในแต่ละสถานการณ์ วิธีการจึงเน้นในเรื่องของการสื่อความหมาย (communication) ลำดับชั้นการสอนจะเรียนจากสิ่งที่จะให้ประโยชน์แก่ผู้เรียนมากที่สุด หรือเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และสภาพแวดล้อมของผู้เรียนมากที่สุดก่อน (นพมาศ รัตนปริตาทกุล 2524: 16) ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงเปลี่ยนจากวิธีการจัดกิจกรรมการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลางไป เป็นวิธีการที่ยึดผู้เรียนหรือกิจกรรมเป็นศูนย์กลาง แทน การสอนเนื้อหาเกือบทุกตอนจะตามมาด้วยกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมทางภาษาร่วมกัน เป็นการฝึกฝนให้เกิดความแม่นยำ และได้รับการฝึกอย่างทั่วถึง เพื่อให้การสอนได้ผลดีที่สุด กิจกรรมการเรียนพอสรุปได้ คือ

1. มุ่งให้ผู้เรียนใช้ภาษาได้อย่างแท้จริงตั้งแต่ต้นในสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลอง
2. มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนแสดงออกโดยการแสดงพฤติกรรม ดังนั้นการเรียน การสอน ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
3. การเรียนการสอนยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ใช้กิจกรรมเป็นเครื่องมือในการฝึก
4. ส่งเสริมความสามารถในการแสดงออกและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนแต่ละคน
5. เน้นการพัฒนาทักษะทางภาษา (ศึกษาธิการ 2525: 10)

จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าว ครูจำเป็นต้องสอนให้นักเรียนได้ฝึกทั้ง 4 ทักษะ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยใช้กิจกรรมเป็นสื่อเพื่อให้นักเรียนสามารถนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้ จากทักษะทั้ง 4 คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนนั้น ทักษะการฟังและพูด เป็นทักษะที่มีความสำคัญและมีบทบาทในการสื่อสาร ดังที่ สตีวิก (Stevick 1976: 43) ได้กล่าวว่า การสอนภาษาที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพที่สุดก็คือ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีอิสระในการพูดคุยกันในเรื่องที่ตนสนใจ และ ฟินอคเชียโร (Finocchiaro 1980: 28) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของทักษะการฟังและพูดว่า การใช้ภาษาในการสนทนาติดต่อกันนั้น เริ่มด้วยการฟัง เน้นที่การฟังแล้วสามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ ฟังแล้วแต่งประโยคได้ ฟังแล้วตอบคำถามได้ การเรียนจึงควรฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาต่างประเทศก่อน ทำนองเดียวกับที่เราเรียนการฟังและการพูดในภาษาแม่ ในด้านการสอน สุโร พงษ์ทอง เจริญ (2520: 53) ยังได้กล่าวไว้อีกว่า การสอนภาษาเป็นการสอนทักษะ อันได้แก่ ทักษะการฟัง พูด อ่านและ เขียน และเมื่อทำการตกลงร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนว่าในการเรียนจะใช้การพูดเป็นตัวกลางในการฝึก เนื้อหาของภาษาทุกตอน เท่ากับ เป็นการยอมรับว่าให้นักเรียนหัดฟัง เนื้อหาทุกตอนก่อนเป็นอันดับแรก เพราะการเรียนจะต้องฟังไปพูดไป ถ้านักเรียนขาดการฝึกหัดการฟังก็ย่อมจะพูดไม่ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้อันหนึ่งของทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 คือ ให้นักเรียนสามารถฟังและเข้าใจความหมายของคำ สามารถใช้คำพูดและเลือกใช้ถ้อยคำให้ผู้อื่น เข้าใจความหมายได้ตามความต้องการ (เดือนใจ แก้วโอกาส 2525: 18) ทักษะการฟังและพูดภาษาอังกฤษสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้มากกว่าทักษะอื่น ดังที่ โลบาน และคณะ (Loban and others 1969: 104) กล่าวว่า การฟังและพูด เป็นทักษะสื่อสาร (communicative skill) ที่ใช้บ่อยที่สุดในการดำรงชีวิตประจำวัน และจากงานวิจัยของ นพมาศ รัตนปริดาภูล (2524: 73) พบว่า ทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ เป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งตามความมุ่งหมายของการเรียนการสอนในปัจจุบัน โดยเฉพาะกับกลุ่มคนที่จำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสาร เช่น ผู้ที่ประกอบอาชีพในธุรกิจการท่องเที่ยว และในบางท้องที่มีชาวต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวอยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ ก็สามารถพูดภาษาอังกฤษหรือใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้โดยไม่รู้ตัว เช่น การกล่าวทักทายด้วยคำว่า Hi, Hello เป็นต้น (พิตรวัลย์ โกวิทวาทิ 2531: 1)

ตั้งแต่มีการประกาศให้ปี 2530 เป็นปีท่องเที่ยวไทย ได้มีชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยรวมแล้วมีหลายล้านคน และมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความสำคัญมากโดยเฉพาะในเรื่องของการสร้างอาชีพและการจ้างงาน ทำให้มีการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นมากขึ้น (ชยาภรณ์ ชื่นรุ่งโรจน์ 2531: 74) ขณะนี้มีจังหวัดต่าง ๆ ถึง 44 จังหวัดที่รับประกาศเป็นเขตท่องเที่ยวอันเป็นแหล่งท่องเที่ยวตามมติของรัฐมนตรี เช่น เชียงใหม่ เชียงราย ขอนแก่น ภูเก็ต ชลบุรี สุราษฎร์ธานี นครปฐม เพชรบุรี (สุวรรณชัย ฤทธิรักษ์ 2531: 5-6) และมีธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวประมาณ 7 ประเภท คือ

1. ธุรกิจโรงแรม
2. ธุรกิจท่องเที่ยว
3. ธุรกิจการบิน
4. ธุรกิจการขนส่งภายในประเทศ เช่น ธุรกิจรถทัวร์ เรือยนต์ รถยนต์ รับจ้าง เป็นต้น
5. ธุรกิจอาหารสำเร็จรูป เสื้อผ้าสำเร็จรูป
6. ธุรกิจการจำหน่ายสินค้าที่ผลิตได้ภายในประเทศ เช่น อาหารแห้ง ของที่ระลึก ฯลฯ
7. ธุรกิจภัตตาคาร ร้านอาหาร และสถานเริงรมย์ (นงนุช โรจนเวทย์ 2530: 14-15)

ดังนั้น ผู้ที่ประกอบอาชีพอยู่ในปัจจุบัน เหล่านี้ย่อมมีโอกาสในการใช้ภาษาต่างประเทศมากกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ และในปัจจุบันก็พบว่าอาชีพในธุรกิจท่องเที่ยวเหล่านี้บางประเภท เช่น ธุรกิจการขนส่งภายในประเทศ ธุรกิจการจำหน่ายสินค้าที่ผลิตได้ภายในประเทศ และธุรกิจภัตตาคารร้านอาหาร มีผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาเข้ามาทำงานในธุรกิจเหล่านี้เป็นจำนวนมาก (ม.ร.ว.วิริยาภา ช่างเรียน, สัมภาษณ์)

ด้วยเหตุที่เป้าหมายในการสอนภาษาอังกฤษ หลักสูตรพุทธศักราช 2521 มุ่งให้ผู้เรียนใช้ประสบการณ์จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต หรือนำไปประกอบอาชีพได้ (สุไร พงษ์ทอง เจริญ 2526: 4) โดยเฉพาะกับกลุ่มคนที่ประกอบอาชีพในธุรกิจการท่องเที่ยว เช่น ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจการขนส่งภายในประเทศ เป็นต้น และจากความสำคัญของทักษะการฟังและพูดภาษาอังกฤษที่มีบทบาทมากในการสื่อสาร เพราะเป็นทักษะที่ผู้ประกอบอาชีพในธุรกิจการท่องเที่ยวเหล่านี้ใช้สนทนาสื่อสารกันบ่อยที่สุด เนื่องจากการสนทนาจำเป็นต้องใช้ทักษะการฟัง

และพูดควบคู่กันไป ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสามารถในการฟังและพูดภาษาอังกฤษของผู้ที่จบชั้นประถมศึกษา ปีการศึกษา 2526-2528 และเป็นผู้ที่ไม่ได้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาว่ามีความสามารถในการฟังและพูดภาษาอังกฤษเพียงใด โดยศึกษาในจังหวัดที่ได้รับการประกาศให้เป็น เขตท่องเที่ยวอันเป็นแหล่งท่องเที่ยว เพราะจังหวัดต่าง ๆ ที่ได้รับการประกาศให้เป็น เขตท่องเที่ยวย่อมจะมีชาวต่างประเทศเดินทางเข้าไปเที่ยวมาก ดังนั้นย่อมจะมีการใช้ภาษาอังกฤษมากกว่าในจังหวัดอื่น ๆ จังหวัดที่ผู้วิจัยศึกษา คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภูเก็ต และชลบุรี เนื่องจากจังหวัดเหล่านี้เป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวประเภทชายทะเล มีระยะเวลาเข้าพักแรมของชาวต่างประเทศนาน และมีสถานที่พักแรมและธุรกิจต่าง ๆ เกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ผู้วิจัยยังต้องการศึกษาความสามารถในการฟังและพูดภาษาอังกฤษของผู้ที่จบชั้นประถมศึกษา ปีการศึกษา 2526, 2527 และ 2528 ว่าแตกต่างกันหรือไม่ พร้อมกันนี้ผู้วิจัยจะศึกษาความสามารถในการฟังและพูดภาษาอังกฤษของผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาที่ประกอบอาชีพในธุรกิจที่แตกต่างกันว่ามีประโยชน์ภาษาอังกฤษหรือสถานการณ์ใดที่จำเป็นในการนำไปใช้การประกอบอาชีพ ทั้งนี้ เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัย เสนอเป็นข้อมูล เบื้องต้นแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ผู้บริหารการศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการฟังและพูดภาษาอังกฤษ ของผู้ที่จบชั้นประถมศึกษา ปีการศึกษา 2526-2528 ที่ทำงานในธุรกิจท่องเที่ยว
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการฟังและพูดภาษาอังกฤษ ของผู้ที่จบชั้นประถมศึกษา ปีการศึกษา 2526, 2527 และ 2528

สมมติฐานของการวิจัย

จากรายงานการวิจัยของกรมสามัญศึกษา (2512: 39) พบว่าผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาไปแล้ว 4-6 ปี ความรู้ความสามารถจะค่อยๆ เพิ่มขึ้นเป็นลำดับทุกวิชา เนื่องจากมีประสบการณ์และความรู้สึกนึกคิดสูงขึ้น สามารถรับรู้ได้เร็ว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ มยุรี สุขวิวัฒน์ (2530: 74) ที่กล่าวว่า ผู้ที่ได้เห็นมากได้สัมผัสมาก ย่อมจะมีประสบการณ์ทางภาษามาก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานในการวิจัยนี้ว่า

ความสามารถในการฟังและพูดภาษาอังกฤษของผู้ที่จบชั้นประถมศึกษา ปีการศึกษา 2526
2527 และ 2528 ที่ทำงานในธุรกิจการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเฉพาะประชากรที่จบชั้นประถมศึกษา ปีการศึกษา 2526-2528 ใน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภูเก็ต และสังกัดเมืองพัทยา จังหวัด
ชลบุรี ซึ่งไม่ได้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา และมาประกอบอาชีพในธุรกิจการท่องเที่ยว
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความสามารถในการฟังและพูด
ภาษาอังกฤษสร้างขึ้นโดยนำเนื้อหาจากหนังสือ English Is Fun Book I-IV โดยครอบคลุมใน
เรื่องต่อไปนี้ การทักทาย การแนะนำตัว และสนทนาทั่วไป การสอบถามทิศทาง สถานที่ต่าง ๆ
การสนทนาที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ ได้แก่ การเชิญชวนให้ซื้อสินค้า การถามเกี่ยวกับราคา
สินค้า และการต่อรองราคา

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ความสามารถในการฟังและพูดภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยยึดถือเอาคำตอบของตัวอย่างประชากร
ที่ตอบในแบบสัมภาษณ์ที่กำหนดให้ เป็นความสามารถในการฟังและพูดภาษาอังกฤษ โดยผู้วิจัยกำหนด
ค่าคะแนนไว้ 3 ระดับ ดังนี้
  - ระดับ 2 ความสามารถในการสื่อสารได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์
  - ระดับ 1 ความสามารถในการสื่อสารได้เข้าใจโดยใช้ภาษาและท่าทางประกอบแต่ไม่
ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์
  - ระดับ 0 ไม่มีความสามารถในการสื่อสาร
2. เครื่องมือที่ใช้วัดความสามารถในการฟังและพูดภาษาอังกฤษ เป็นชุดการสนทนา เท่านั้น

ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

2. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย โดยเลือกจังหวัดและอำเภอที่มีการประกาศให้เป็นเขตท่องเที่ยวอื่น เป็นแหล่งท่องเที่ยวตามมติคณะรัฐมนตรี ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) สุ่มเลือกมาได้ 3 จังหวัด และ 3 อำเภอ ดังนี้

- 2.1 จังหวัดภูเก็ต : อำเภอกระบุรี
- 2.2 จังหวัดสุราษฎร์ธานี : อำเภอเกาะสมุย
- 2.3 จังหวัดชลบุรี : เมืองพัทยา

คัดเลือกตัวอย่างประชากรที่กำลังประกอบอาชีพในธุรกิจขนส่งภายในประเทศ ธุรกิจการจำหน่ายสินค้าที่ผลิตได้ภายในประเทศ และธุรกิจภัตตาคาร ร้านอาหาร ได้ตัวอย่างประชากรรวมทั้งสิ้น 211 คน

3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยนำเนื้อหาจากหนังสือ English Is Fun. Book I-IV, และหนังสือที่เกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษที่ใช้ในการท่องเที่ยว เช่น หนังสือ Follow Me และบทสคริปต์ของรายการภาษาพาเที่ยว ฯลฯ มาจัดสร้าง เป็นแบบสัมภาษณ์ความสามารถในการฟังและพูดภาษาอังกฤษ จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพอิทธิพลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความสามารถในการฟัง และพูดภาษาอังกฤษ

4. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุมเนื้อหาและสำนวนภาษา แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสม จากนั้นนำไปทดลองใช้กับประชากร ซึ่งมีคุณสมบัติใกล้เคียงกับตัวอย่างประชากร จำนวน 15 คนในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี นำผลการทดสอบมาคำนวณหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบทดสอบ แล้วคัดเลือกข้อสัมภาษณ์ที่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด

5. ผู้วิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ตั้งแต่วันที่ 9 มกราคม 2532 - 25 กุมภาพันธ์ 2532 รวมเวลา 45 วัน

6. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ตอนที่ 1 มาจำแนกเป็นหมวดหมู่หาค่าร้อยละ นำคะแนนที่ได้จากการสัมภาษณ์ตอนที่ 2 มาคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบความสามารถในการฟังและพูดภาษาอังกฤษของผู้ที่จบการศึกษาปี 2526 - 2528 ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) และทดสอบความแตกต่างของ

ค่าเฉลี่ยของความสามารถในการฟังและพูดภาษาอังกฤษของผู้ที่จบการศึกษา ปี 2526, 2527 และ 2528 เป็นรายคู่ด้วยการทดสอบค่า F ตามวิธีการของ เซฟเฟ

7. สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ความสามารถในการฟังและพูดภาษาอังกฤษ หมายถึงความสามารถในการใช้ภาษาในการฟังและพูดแล้วสามารถสื่อสาร เกี่ยวกับ เรื่องในชีวิตประจำวันและ เกี่ยวกับอาชีพในธุรกิจการท่องเที่ยวภายในขอบเขตความรู้ภาษาอังกฤษตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กลุ่มประสบการณ์พิเศษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในเรื่องต่อไปนี้

การตกทาย การแนะนำตัว และสนทนาทั่วไป

การสอบถามทิศทาง สถานที่ต่าง ๆ

การสนทนาที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ ได้แก่ การเชิญชวนให้ซื้อสินค้า การถาม

เกี่ยวกับราคาสินค้าและการต่อรองราคา

จังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภูเก็ต และชลบุรี ซึ่งเป็น 3 จังหวัดใน 44 จังหวัดที่มีการประกาศให้เป็น เขตท่องเที่ยวอื่น เป็นแหล่งท่องเที่ยว ตามมติคณะรัฐมนตรี (สุวรรณชัย ฤทธิรักษ์ 2531: 5)

ผู้จบชั้นประถมศึกษา หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภูเก็ต และชลบุรี ปีการศึกษา 2526-2528 ที่ทำงานในธุรกิจการท่องเที่ยวในจังหวัดนั้น ๆ

ธุรกิจการท่องเที่ยว หมายถึง ธุรกิจการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ธุรกิจการขนส่งภายในประเทศ เช่น ธุรกิจรถทัวร์ เรือยนต์รับจ้าง รถยนต์รับจ้าง เป็นต้น ธุรกิจจำหน่ายสินค้าภายในประเทศ เช่น ขายของที่ระลึก อาหารแห้ง ธุรกิจภัตตาคาร ร้านอาหาร และสถานเริงรมย์ ซึ่งเป็นธุรกิจ 3 ประเภทในธุรกิจ 7 ประเภทที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (นงนุช โรจนเวทย์ 2530: 14-15)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา นำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเหมาะสมกับสภาพที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว
2. เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นแก่ผู้บริหารการศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดทำหลักสูตรพิจารณาในการที่จะเลือก เนื้อหาภาษาอังกฤษให้เหมาะสม และสอดคล้องกับนักเรียนที่อยู่ในจังหวัดที่ได้รับการประกาศให้เป็น เขตท่องเที่ยวอัน เป็นแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละท้องถิ่น